

1985/86:67

Prot. 1985/86:67
30 januari 1986

Torsdagen den 30 januari

Kl. 15.00

*Minnesord över av-
liden ledamot av riks-
dagen*

1 § Minnesord över avliden ledamot av riksdagen

Anf. 1 TALMANNEN:

Med sorg och bestörtning tog vi härordagen emot sorgebudet att vår unga kamrat Christina Flink omkommit i en trafikolycka.

Christina Flink kom till riksdagen i höstas. Hon hade med sig värdefull erfarenhet från arbetet i sitt hemläns landsting, där hon med stort intresse ägnade sig åt sjukvårdsfrågorna. När hon kom till riksdagen var det naturligt att hon placerades i arbetsmarknadsutskottet. Hennes arbetslivserfarenhet skulle bli av stort värde. Christina Flink var mycket uppskattad och åtnjöt stort förtroende i sitt hemlän. Under den korta tid hon verkade hos oss fick hon många vänner. Hon var vänlig, klok och framsynt.

Vi deltar i den stora sorg som har drabbat hennes små barn och hennes övriga anförvanter.

Vi ägnar minnet av Christina Flink en stunds tystnad.

Förste vice talmannen övertog ledningen av kammarens förhandlingar.

2 § Justerades protokollen för den 21 och 22 innevarande månad.

3 § Upplästes följande inkomna skrivelse:

Till riksdagen

Undertecknad anhåller härmed om entledigande från mitt uppdrag som riksdagsledamot fr. o. m. den 1 mars 1986.

Stockholm den 29 januari 1986

Lilly Hansson

Denna framställning bifölls av kammaren.

Prot. 1985/86:67
30 januari 1986

Om Raoul Wallenbergs öde

4 § Förste vice talmannen meddelade att till kammaren inkommit läkarintyg för *Göran Allmér*, som var sjukskriven under tiden den 30 januari–den 28 februari.

Erforderlig ledighet beviljades.

Förste vice talmannen anmälde att *Björn von der Esch* (m) skulle tjänstgöra som ersättare för *Göran Allmér*.

5 § Svar på fråga 1985/86:299 om Raoul Wallenbergs öde

Anf. 2 Statsminister OLOF PALME:

Fru talman! Per Stenmarck har frågat om jag vid mitt besök i Moskva i vår kommer att kräva ett klarläggande av Raoul Wallenbergs öde.

I samband med fyrtioårsdagen av Raoul Wallenbergs försvinnande sade jag, att så länge osäkerheten om vad som hände Raoul Wallenberg består, kommer regeringen att gripa varje lägligt tillfälle att få visshet om hans öde. Det uttalandet gäller även i dag.

Anf. 3 PER STENMARCK (m):

Fru talman! Jag ber att få tacka statsministern för svaret på min fråga.

Raoul Wallenberg gjorde en betydande humanitär insats i det av krig utomordentligt hårt drabbade Budapest under slutet av andra världskriget. Hans insats innebar med stor sannolikhet att flera tiotusentals människor, kanske 100 000, kunde räddas. Många av dessa människor kan än i dag vittna om den betydelse som Raoul Wallenberg hade i detta arbete. Man kan med viss rätt säga att Raoul Wallenbergs insats är den största som en svensk gjort i mänsklighetens tjänst, i varje fall i modern tid.

Även i andra länder minns man och hedrar man Wallenbergs insatser. För några år sedan blev han som andre icke-amerikan hedersmedborgare i USA. Vidare har exempelvis Canada och Israel på liknande sätt hedrat honom.

I en interpellationsdebatt i höstas fick jag beskedet av utrikesministern "att regeringen kommer att gripa varje lägligt tillfälle att få klarhet i vad som hände med Raoul Wallenberg". Det är i stort sett samma ord som statsministern använder i dag. Ett lämpligare tillfälle än det som nu yppat sig i och med statsministerns besök i Moskva får vi förmodligen aldrig. Det skall kanske inte heller uteslutas med tanke på Raoul Wallenbergs tämligen höga ålder, om han fortfarande befinner sig i livet, att detta kan vara sista chansen att få ett positivt besked.

Statsministern svarar mycket undanligande på min fråga. På den direkta frågan om han kommer att utnyttja tillfället, när han ändå är i Moskva, till att kräva ett klarläggande om Raoul Wallenbergs öde svarar han precis som tidigare att han tänker utnyttja varje lägligt tillfälle. Låt mig därför bara ställa den konkreta frågan: Kan jag tolka statsministerns besked så, att ett offentligt besök av Sveriges regeringschef i Moskva kan vara ett sådant lägligt tillfälle?

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 4 Statsrådet INGVAR CARLSSON:

Fru talman! Oswald Söderqvist har frågat mig om inte regeringen bör medverka till att de svenska reglerna om svenska Östersjöfiskares hantering av påträffad ammunition i fångstredskap blir överensstämmande med motsvarande regler i Danmark.

Den ammunition som dumpats till sjöss och som innehåller stridsgaser, främst senapsgas, har alltsedan den dumpades vållat bl. a. fiskare olägenheter. Myndigheterna har på olika sätt informerat om riskerna med dessa gaser och hur skadeverkningar skall begränsas. Tullverkets kustbevakning och naturvårdsverket gav år 1984 ut en broschyr om senapsgas till sjöss för information och vägledning för fiskare. I denna broschyr uppmanas svenska fiskare att beträffande fynd i redskap utanför relingen låta fyndet försiktigt gå tillbaka till sjön. Uppmaningen, som överensstämmer med gammal praxis bland svenska fiskare, grundar sig på säkerhetsskäl.

Jag finner ingen anledning att ändra de svenska reglerna för hantering av senapsgas till sjöss.

Anf. 5 OSWALD SÖDERQVIST (vpk):

Fru talman! Jag ber att få tacka miljöministern för svaret på min fråga. Jag är litet besviken över att miljöministern inte ville ta upp de danska propäerna i detta sammanhang. Denna fråga har ju väckts i Folketingets miljöutskott, och enligt tidningsuppgifter kommer man därifrån att kanske ta upp den här frågan, t. ex. i Nordiska rådet. I så fall blir vi ändå tvungna att ta ställning till denna fråga.

Jag vill här peka på två saker. Jag förstår mycket väl fiskarnas situation när de får upp sådana här föremål. Dessa är mycket otäcka att handskas med och fiskarna kan själva få allvarliga skador. De löper alltså en risk som yrkesmän.

Samtidigt har senapsgasammunitionen – det är framför allt sådan som det handlar om – dock nu åldrats så mycket att emballaget i form av hölje, ingjutningar osv. blivit allt sprödare. Mer och mer av giftet kommer alltså ut i havet. Om man då fortsättningsvis lägger tillbaka det man får upp kommer situationen inte att förbättras. Därför vore det bra om Sverige kunde ändra sina bestämmelser på denna punkt. De kan ju inte vara heliga.

Jag vill ställa en följdfråga till miljöministern: Finns det inte någon vilja hos den svenska regeringen, bl. a. med tanke på det nordiska samarbetet – det förekommer ju kritik i Danmark på den här punkten – att ta upp tullverkets och naturvårdsverkets bestämmelser till omprövning och att försöka åstadkomma ett mera samarbetsinriktat klimat?

Anf. 6 Statsrådet INGVAR CARLSSON:

Fru talman! Vid fastställandet av de nuvarande reglerna har mycket noga vägts å ena sidan riskerna för fiskarna och deras hälsa, å andra sidan riskerna för den marina miljön. Vi har då från svensk sida kommit till den bestämda slutsatsen att i det konkreta fall som jag har redogjort för i mitt svar överväger hänsynen till fiskarnas hälsa. Det är grunden för det svenska ställningstagandet.

*Om dumpningen av
ammunition i Öster-
sjön*

Prot. 1985/86:67
30 januari 1986

*Om planerad sop-
förbränningsanläggning
i Karlstad*

Om frågan tas upp på nordiskt plan, kommer vi givetvis att där redovisa vår grundsyn. Vi kommer självfallet också att på sedvanligt sätt lyssna på andra länders synpunkter.

Anf. 7 OSWALD SÖDERQVIST (vpk):

Fru talman! Det är uppenbarligen så att den danska regeringen har gjort en annan bedömning när det gäller danska fiskare. Jag vet inte om man skall betrakta den som mer ovarsam om de egna fiskarnas liv och hälsa än vad den svenska regeringen är.

Den springande punkten är att vi här har två nordiska grannländer som har helt olika bestämmelser i detta avseende.

Man kan tänka sig att de fiskare som arbetar i dessa vatten får stöd av statsmakterna på olika vis för att kunna ta hand om dessa ammunitionseffekter på ett som det heter säkert sätt och bringa dem till land. Detta är ett problem som kommer att finnas kvar under överskådlig tid – ingen vet hur mycket som är dumpat i fiskevattnen utanför Bornholm.

Jag tycker det är olyckligt att det finns olika bestämmelser för danska och svenska fiskare. Det är ett onödigt irritationsmoment mellan regeringarna och innebär ett onödigt nonchalerande av den marina miljön i Östersjön.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på fråga 1985/86:318 om planerad sopförbränningsanläggning i Karlstad

Anf. 8 Statsrådet INGVAR CARLSSON:

Fru talman! Viola Claesson har frågat mig om jag är beredd att avråda Karlstads kommun och andra kommuner från att satsa på anläggningar för sopförbränning.

Tillstånd enligt miljöskyddslagen har lämnats för den i Karlstad planerade avfallsförbränningsanläggningen. Tillståndet har vunnit laga kraft. Regeringen återförvisade dock i ett beslut den 11 oktober 1984 ärendet till koncessionsnämnden för föreskrifter om ytterligare skyddsåtgärder beträffande rökgasutsläppet. Sedan koncessionsnämnden genom beslut den 19 september 1985 meddelat kompletterande föreskrifter i detta avseende är efter överklagande av beslutet frågan om rökgasreningen vid anläggningen åter föremål för regeringens prövning. Jag kan därför inte nu göra något uttalande om denna anläggning.

I övrigt vill jag beträffande förbränning av avfall hänvisa till att regeringen genom beslut den 9 maj 1985 uppdrog åt naturvårdsverket och energiverket att utreda de energitekniska och miljöskyddsmässiga förutsättningarna för avfallsförbränning. Resultatet av utredningen skall redovisas till regeringen i maj 1986.

Regeringen kommer att uppmärksamt följa frågan om avfallsförbränning. I avvaktan på pågående utredningar är några särskilda ytterligare åtgärder från regeringens sida inte planerade.

Anf. 9 VIOLA CLAESSION (vpk):

Fru talman! Jag ber att få tacka Ingvar Carlsson för svaret. Jag tycker att svaret väldigt väl belyser vilket enormt dilemma som många kommuner i landet befinner sig i. Trots att regeringen verkligen har haft befogade invändningar mot den anläggning som är på väg i Karlstad, har man ur kommuninvånarnas synvinkel sett redan ett tillstånd på halsen. Just det område i Karlstad där anläggningen skall finnas är mycket diskuterat därför att det redan har en skadad miljö.

Där det s. k. Hedenprojektet skall ligga när det är verkställt och färdigbyggt finns redan en kraftigt sjuk och döende skog. Kviksilverutsläppen i Karlstad är redan allvarliga på grund av industrins utsläpp. Och vi vet också att kvicksilverutsläpp är något som bl. a. skadar barn och barns hjärnor, vilket oroar väldigt många familjer.

Det jag har frågat efter har jag tyvärr inte fått något rejält svar på.

Om man ändå från majoritetens sida i Karlstad – med motstånd från miljöpartiet och vpk samt en mycket stark lokal opinion – är beredd att satsa över hundra miljoner kronor på denna enorma och farliga anläggning, kan då inte regeringen ingripa och säga att eftersom vi fattat beslut om att lägga sådana anläggningar i malpåse till dess att vi vet mer om dioxiner osv., får ni inte sätta i gång sådana här byggnationer? I det nu aktuella fallet har man dessutom gått så odemokratiskt till väga att alla upphandlingsförhandlingar med Skanska och andra företag har förts innan fullmäktige har tagit ställning.

Vpk tänker gå vidare och kämpa mot sopförbränning och för en resurssnål politik i det här landet. Jag vet att många gärna vill ha ett svar på följande fråga: Tänker regeringen ingripa för att stoppa miljonprojekt som skadar människor och miljö?

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på fråga 1985/86:327 om lagstiftningen rörande ledningsfunktioner i fåmansbolag och familjeföretag

Anf. 10 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Fru talman! Hugo Hegeland har frågat mig om jag är beredd att låta utreda i vilken utsträckning tolkningen av lagstiftningen rörande ledningsfunktioner i fåmansägda företag i praktiken leder till en diskriminering av kvinnor som är verksamma inom denna typ av företag. Bakgrunden till frågan synes vara skattereglerna om rätten för makar att fördela inkomsten av företaget mellan sig.

En översyn av familjeföretagens beskattning görs för närvarande av 1980 års företagsskattekommitté. I översynen ingår också reglerna om inkomstfördelning. Någon särskild utredning av det slag Hugo Hegeland syftar på är därför inte aktuell.

Anf. 11 HUGO HEGELAND (m):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret, men det är tyvärr inget riktigt svar på min fråga.

Prot. 1985/86:67
30 januari 1986

*Om lagstiftningen
rörande ledningsfunktioner i fåmansbolag
och familjeföretag*

Det primära är inte rätten för makar att mellan sig fördela inkomsten av företaget. Om det vore så, kunde jag förstå att finansministern i svaret säger: "I översynen ingår också reglerna om inkomstfördelning. Någon särskild utredning av det slag Hugo Hegeland syftar på är därför inte aktuell." Men det är den faktiskt, herr finansminister.

Det är i dag på det tokiga sättet att taxeringsmyndigheterna tolkar kommunalskattelagen annorlunda än vad riksskatteverket gör. Riksskatteverket kan mycket väl tänka sig mer än en person i ledningen av ett fåmansbolag. Vanligen är det ett familjeföretag, men även ett aktiebolag kan klassificeras som fåmansföretag.

Taxeringsnämnderna däremot säger att det bara kan vara en person i ledningen för ett sådant litet företag och godtar därför inte en uppdelning av ledningsfunktionen. Ofta är det fråga om en uppdelning mellan mannen och kvinnan i ett äkta par. När denna uppdelning inte accepteras blir mannen automatiskt ledare för företaget. På det sättet diskrimineras kvinnan.

Min fråga löd faktiskt om finansministern var beredd att låta utreda i vilken utsträckning tolkningen av lagstiftningen rörande ledningsfunktioner i fåmansbolag och familjeföretag i praktiken leder till en diskriminering av kvinnor verksamma inom denna typ av företag. Jag kan mycket väl tänka mig att företagsskattekommittén, som är skyldig att titta på familjeföretagens beskattning, inte alls behöver ta upp just denna fråga.

Taxeringsnämnderna tycks tydligen tolka lagen på det sättet att en kvinna verksam i ett företag högst kan bli informationschef och att det är mannen som automatiskt är ledaren av företaget. Därför är denna fråga värd en särskild utredning. Är verkligen inte finansministern positiv till att låta utreda om tolkningen leder till en diskriminering av kvinnor?

Anf. 12 Finansminister KJELL-OLOF FELDT:

Fru talman! Om taxeringsnämnderna i sin tillämpning av lagstiftningen inte iakttar de regler som finns, ankommer det på riksskatteverket att uppmärksamma detta och i så fall vidta erforderliga åtgärder.

En utredning som har att granska en lagstiftning tar faktiskt också reda på hur denna lagstiftning tillämpas. Det vore orimligt om i detta fall företagsstattekommittén inte gjorde det.

Anf. 13 HUGO HEGELAND (m):

Fru talman! Jag tackar finansministern för denna kompletterande upplysning. Jag litar då på att företagsskattekommittén verkligen kommer att titta närmare på hur lagstiftningen tillämpas. Som den i dag tillämpas av taxeringsmyndigheterna blir det i realiteten taxeringsmyndigheten och inte företagets styrelse som utser ledaren i företaget. Men det är inte nog med detta – i och med att taxeringsnämnden utser ledaren i företaget utser man också den som skall ha den högsta inkomsten. Då blir det faktiskt automatiskt en diskriminering, oftast av den underlydande kvinnan i förhållande till den ledande mannen. Detta sker även om kvinnan är lika mycket engagerad i ledningsfunktionerna.

Jag har blivit uppmärksam på detta av flera personer som företräder mindre företag. De är tydligen mycket upprörda, särskilt som de anser att

tolkningen strider emot riksskatteverkets anvisningar. De har även hänvisat till professorer i skatterätt och finansrätt.

Jag tycker emellertid att det är uppmuntrande att finansministern ansåg det som självklart att utredningen kommer att se närmare på detta, och då får vi hoppas att den också gör det.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 1985/86:67
30 januari 1986

Om högsta dagpenningen i arbetslöshetsförsäkringen

9 § Svar på fråga 1985/86:341 om högsta dagpenningen i arbetslöshetsförsäkringen

Anf. 14 Arbetsmarknadsminister ANNA-GRETA LEIJON:

Fru talman! Sonja Rembo har frågat mig dels på vilket sätt min bedömning av den högsta dagpenningen i arbetslöshetsförsäkringen skiljer sig från finansministerns, dels vilken av de båda bedömningarna som skall uppfattas som regeringens förslag till riksdagen.

Regeringens förslag till riksdagen om höjning av den högsta dagpenningen i arbetslöshetsförsäkringen framgår av årets budgetproposition (prop. 1985/86:100 bil. 12).

Denna höjning har kritiserats från olika håll som otillräcklig därför att ersättningen under tidigare år tillåtit släpa efter. Inom den socialdemokratiska riksdagsgruppen har man mot den bakgrunden diskuterat om det finns förutsättningar att göra ytterligare en höjning. I en motion till riksdagen har därför den socialdemokratiska gruppen i arbetsmarknadsutskottet föreslagit en höjning till 360 kr. och också anvisat en finansiering.

Regeringen är överens med riksdagsgruppen om detta förslag.

Anf. 15 SONJA REMBO (m):

Fru talman! Jag tackar arbetsmarknadsministern för svaret.

Under arbetsmarknadsministerns frånvaro gick finansministern under stort buller och bång med på en större höjning av dagpenningen än vad som föreslagits i den bara två veckor tidigare presenterade budgetpropositionen. Därmed tog han avstånd från regeringens eget förslag. Han gjorde det dessutom på ett sätt som lät allmänheten förstå att han gjort en helt annan bedömning av situationen än vad arbetsmarknadsministern gjort.

Vad som då är intressant för riksdagen att få veta är på vilka punkter bedömningarna skiljer sig. Höjningen av dagpenningen kan ju inte lösgöras från finansieringen. Är det i fråga om hur stora lönekostnadsökningar arbetsmarknaden tål som bedömningarna skiljer sig? Handlar det om möjligheten att täcka det stora underskottet i arbetsmarknadsfonden? Handlar det om effekter på arbetsmarknaden?

Om detta säger arbetsmarknadsministern ingenting.

Sådana här bedömningar måste ändå ha gjorts, för det kan väl inte vara så, fru talman, att budgetpropositionen enbart tjänade som en försöksballong för att testa opinionsläget?

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 1985/86:67
30 januari 1986

10 § Svar på fråga 1985/86:295 om redovisningen av förekomsten av cancer hos skogsarbetare

Om redovisningen av förekomsten av cancer hos skogsarbetare

Om beräkningen av värdet av fri bostad vid fastställande av arbetsgivaravgift

Anf. 16 Arbetsmarknadsminister ANNA-GRETA LEIJON:

Fru talman! John Andersson har frågat statsrådet Sigurdson om hon avser vidta några åtgärder med anledning av vissa tidningsuppgifter om att cancer hos skogsarbetare som bekämpat lövsly med fenoxisyror ofta döljs i domänverkets sjukskrivningsregister.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som skall besvara frågan.

Svaret på frågan är nej! Anledningen är att de påståenden som görs i den tidningsartikel som frågeställaren hänvisar till visat sig helt sakna grund. Artikeln var införd i Dagens Nyheter den 7 december 1985. I denna görs bl. a. gällande att såväl domänverket som verkets företagsläkare medvetet skulle ha dolt cancerfall och ljugit för skogsarbetare som drabbats av cancer sedan de bekämpat lövsly med fenoxisyror. Påståendet tillskrivs professor Olav Axelson och en av hans medarbetare vid yrkesmedicinska avdelningen på regionsjukhuset i Linköping. Såväl professor Axelson som domänverket har helt tagit avstånd från de uppgifter som har publicerats. Dagens Nyheter har sedermera den 12 december 1985 dementerat uppgifterna i nämnda artikel. Det kan för övrigt nämnas att domänverket inte för något sjukskrivningsregister.

Jag vill avslutningsvis tillägga att det finns anledning att se allvarligt på de cancerriskerna som enligt vissa rapporter drabbar skogsarbetare. Användningen av bekämpningsmedel vid lövslybekämpning i skogsarbete är emellertid förbjuden sedan några år. Från det förbudet finns möjligheter att ge dispens, vilket också sker i viss utsträckning.

Anf. 17 JOHN ANDERSSON (vpk):

Fru talman! Jag får tacka arbetsmarknadsministern för svaret på min fråga.

Uppgiften om att man döljer cancer hos skogsarbetare väckte väldigt stor uppmärksamhet inte minst hos skogsarbetarnas fackförbund, där man betecknade uppgiften som fruktansvärt allvarlig. Jag ställde denna fråga för att om möjligt få ett klarläggande. Det är en och en halv månad sedan frågan ställdes, och jag har under tiden sett dementier från olika håll. Man kan då dra den slutsats som också arbetsmarknadsministern bekräftar, att det var fråga om en tidningsanka. Jag har fått ett klarläggande, och det tackar jag för. För övrigt vill jag bara instämma i vad arbetsmarknadsministern uttalar när det gäller de cancerriskerna som drabbar skogsarbetare.

Överläggningen var härmed avslutad.

11 § Svar på fråga 1985/86:340 om beräkningen av värdet av fri bostad vid fastställande av arbetsgivaravgift

Anf. 18 Socialminister GERTRUD SIGURDSEN:

Fru talman! Ingvar Karlsson i Bengtsfors har frågat finansministern om han är beredd att vidta några åtgärder såvitt gäller förmånsvärdet av fri

bostad vid beräkningen av arbetsgivaravgifter.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som skall svara på frågan.

Det värde till vilket en bostadsförmån skall tas upp vid beräkning av arbetsgivaravgifter är enligt 5 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare det värde som riksskatteverket enligt 8 § andra stycket uppbördslagen (1953:272) fastställt för att användas när avdrag skall göras för preliminär A-skatt.

När det gäller den preliminära skatten måste det fastställda värdet kunna jämkas för att så nära som möjligt svara mot det värde som kan beräknas bli bestämt vid den slutliga beskattningen. En sådan följsamhet har däremot inte ansetts möjlig att ha när det gäller beräkningen av underlaget för arbetsgivaravgifterna. Det skulle rycka undan grunden för uppbördssystemet, som syftar till att arbetsgivarna skall kunna lämna en slutlig redovisning månad för månad. För att uppbördssystemet skall kunna fungera på ett rationellt sätt både för arbetsgivarna och för myndigheterna krävs med andra ord att avgiftspliktiga förmåner tas upp efter enhetliga grunder.

Med hänsyn till de här angivna förhållandena finner jag inte anledning föreslå regeringen några åtgärder.

Anf. 19 INGVAR KARLSSON i Bengtsfors (c):

Fru talman! Jag tackar socialministern för svaret på min fråga.

Socialministern säger att det skall vara en följsamhet i systemet och att det kan bli för krångligt om man nu helt plötsligt skulle kunna medge att arbetsgivaravgiften i sådana här fall skulle bli lika med de jämkningar som den lokala skattemyndigheten gör. Det är möjligt att socialministern har rätt, men är det inte litet märkligt när byråkratin fungerar på så sätt att man inte kan ha någon följsamhet i värdet av bostadsförmånen och de arbetsgivaravgifter som tas ut av vederbörande företag? Socialministern känner nog till att det finns ärenden – jag har nämnt Dalslands Kanal AB i min fråga – angående slussvaktare som har fri bostad. De har fått denna förmån jämkad hos lokala skattemyndigheten till exempelvis 370 kr. per månad för 1985. Men bolaget måste betala en arbetsgivaravgift som värdeberäknats till 1 270 kr. per månad – alltså tre gånger så mycket. Vidare är det att märka att denna schablon gäller för hela riket. Dalslands Kanal AB med sina små slussvaktarbostäder får alltså betala lika hög arbetsgivaravgift som det företag i t. ex. Stockholmstrakten som kan erbjuda en person av betydligt högre rang samma förmån. Jag tycker inte att detta är rättvist. Från regeringens sida borde man i varje fall i någon mån kunna se över dessa frågor.

Överläggningen var härmed avslutad.

12 § Svar på fråga 1985/86:344 om Finlands TV:s direktsändningar över Mälardalen

Anf. 20 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Fru talman! Erkki Tammenoksa har bett mig redovisa fakta om läget i fråga om sändningarna av finländsk TV över Mälardalen.

Lagen (1986:3) om rundradiosändning av finländska televisionsprogram träder i kraft den 1 februari. Lagen gör det möjligt för den svenska regeringen att medge rätt till etersändningar i Sverige av finländska TV-program. En ny sändare i Nacka är färdig och sänder för närvarande ut en testbild. De radorättsliga och tekniska möjligheterna för att inleda sändningarna föreligger alltså.

Det är Finland som skall svara för sammansättningen av de program som skall sändas ut. Finländska intressen skall också svara för vidare sändningen i Sverige och för de upphovsrättsliga avtal som behövs. Det som nu inträffat – och som refererats i pressen – är att den internationella filmproducentfederationen har framhållit de svårigheter som uppkommer då filmer TV-sänds i andra länder än de för vilka sändningarna från början är avsedda. Det finns givetvis anledning att ta filmproducenternas invändningar på allvar. Jag har emellertid gott hopp om att sådana uppgörelser skall kunna nås att sändningar kan starta senast den 1 juli i år, när en ändring i upphovsrättslagen planeras träda i kraft.

Anf. 21 ERKKI TAMMENOKSA (s):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Det är bra att allmänheten och speciellt i Sverige boende finska invandrare får fakta i ärendet.

Jag vill påminna kammaren om en sak. När vi fattade beslutet om finska TV-sändningar framställdes det krav på textning. Det innebär även upphovsrättsliga krav från utländska intressenters sida. Jag ville passa på tillfället att påminna om detta eftersom det äventyrar de finska sändningarnas verkställande.

För att slippa upphovsmannarättsliga frågor när det gäller t. ex. nyhetsprogrammen skulle Finland kunna träffa ett avtal där det står att det inte enbart gäller Finlands territorium utan även Mälardalen i Sverige. Men det är inte en fråga för Sverige. Jag har dock en annan lösning. Finska föreningen i Stockholm skrev nämligen till mig och förmedlade en ny tanke. Det gäller det brev som var adresserat till Finlands radio- och TV-ledning. Man föreslår där ganska kloka saker. Det finns ju sådana program där utländska intressenter inte är med. Det gäller då aktuella samhällsprogram, finska filmer som köps av Finlands TV, sportprogram som är mycket efterlängtade av finska invandrare och vissa barnprogram.

Min fråga till statsrådet blir då: Kan inte Sverige framföra önskemål om en försökssändning som innebär att Finlands TV tar med sådana program som här nämnts? Jag vet att det är en fråga för Finland. Men för den skull kunde man väl agera från svensk sida också. Jag ber alltså statsrådet att till Finland framföra önskemålet om en begränsning av programmets innehåll, så att önskade sändningar kan komma i gång.

Anf. 22 Statsrådet BENGT GÖRANSSON:

Fru talman! Jag har inget skäl att söka gendriva Erkki Tammenoksas tanke. Låt mig bara säga att jag inte är beredd att inför kammaren redovisa i vilka former ett påskyndande skulle kunna ske, men när de tekniska förutsättningarna nu finns är det alldeles uppenbart att vi från svenskt håll har all anledning att medverka till att sändningar kan komma i gång snabbt.

Problemet gäller naturligtvis upphovsrättsliga frågor, och de är reella. En finsk film kan alltså ha sålts av den finske filmproducenten för TV-visning i Finland men ännu inte biografexploaterats i Sverige, och han kan då tänkas motsätta sig att filmen får visas i Sverige. Det är alltså den typen av upphovsrättsliga konflikter som vi måste ta hänsyn till, men vi reser från svensk sida inga hinder för att påskynda starten av sändningarna.

Anf. 23 ERKKI TAMMENOKSA (s):

Fru talman! För de finska filmer som har köpts av Finlands TV kan det inte vara några upphovsrättsliga problem, såvitt jag förstår. Min tanke var givetvis att man skulle kunna vinna tid och sända ett begränsat antal program, och då kunde även Sverige agera. Annars är jag nöjd med svaret.

Överläggningen var härmed avslutad.

13 § Svar på fråga 1985/86:347 om det oavlönade vårdarbetet i hemmet

Anf. 24 Statsrådet ANITA GRADIN:

Fru talman! Ann-Cathrine Haglund har frågat mig vilka åtgärder jag avser vidta för att det oavlönade vårdarbetet i hemmet skall bli erkänt som ett värdefullt arbete och avspeglas i nationalinkomsten, ekonomisk statistik och BNP.

Utgångspunkten för frågan är det slutdokument som antogs under FN:s kvinnokonferens i Nairobi.

Slutdokumentet är omfattande och innehåller en mängd rekommendationer och förslag till åtgärder. Många av dessa är präglade av u-landskvinnornas speciella förhållanden.

I Sverige förvärvsarbetar närmare 80 % av kvinnorna. En majoritet av dessa arbetar inom den offentliga sektorn. Detta innebär att en stor del av det tidigare oavlönade vårdarbetet i hemmen numera utförs som avlönat arbete. Självfallet kvarstår ett oavlönat vårdarbete i hemmen. Genom bl. a. föräldraförsäkringen ges emellertid föräldrarna ekonomisk kompensation för sitt värdefulla vårdarbete under barnens första levnadsår och i samband med barns sjukdom. Även för vård av anhöriga i hemmen kan i vissa fall ersättning utgå via landstingen.

I det internationella samarbetet, bl. a. inom ramen för OECD, strävar man efter att skapa enhetliga nationalekonomiska beräkningsmetoder. I dag saknas en hållbar och internationellt vedertagen metod för att värdera det oavlönade vårdarbetet i hemmen. Den dag en sådan finns kommer jag att verka för att den tillämpas här i Sverige.

Anf. 25 ANN-CATHRINE HAGLUND (m):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret på frågan.

Jag blev mycket glad i somras när regeringsdelegationen vid kvinnokonferensen ställde sig bakom att även det oavlönade vårdarbetet i hemmen skall erkännas och avspeglas i nationalinkomsten, ekonomisk statistik och BNP. Det innebär ett erkännande av att vård av egna barn är ett värdefullt arbete

och en uppskattning av alla dem som på hel- eller deltid utför denna vårdinsats, mestadels kvinnor. Detta är en viktig jämlikhetsfråga.

Vi måste uppvärdera vårdarbetet i hemmet om vi skall få män och kvinnor att dela föräldraansvaret och vårdarbetet i hemmen och om vi vill ge familjerna frihet att välja hur de vill kombinera och fördela vårdansvar och förvärvsarbete. Valfriheten är viktig för både jämställdheten och tryggheten i familjen.

Det räcker emellertid inte med vackra ord, och jag blev mycket besviken på regeringens budgetproposition, därför att där finns inga förslag till åtgärder som stärker den ekonomiska situationen för dem som vårdar små barn på hel- eller deltid. Där finns ingen vårdnadsersättning, inget förslag om skatt efter försörjningsbörda, ingenting om höjt garantibelopp i föräldraförsäkringen och ingenting om att vård av egna småbarn skall betraktas som jämbördigt med motsvarande förvärvsarbete, vid t. ex. behov av socialbidrag. Jag är i dag också besviken på statsrådets svar. Opinionsundersökningar har visat att många som i dag förvärvsarbetar själva skulle vilja ta hand om sina små barn, men på grund av den ekonomiska situationen är de tvingade att förvärvsarbete.

Jag vill därför fråga statsrådet Gradin: Var erkännandet av det oavlönade vårdarbetet i hemmet måhända något som man lovade i Kenya utan egentlig tanke på att genomföra det i Sverige?

Anf. 26 Statsrådet ANITA GRADIN:

Fru talman! Först och främst vill jag säga till Ann-Cathrine Haglund att slutdokumentet från Nairobi utgör en rekommendation, och det skall därför betraktas från den utgångspunkten. Vad vi talar om här i dag är att man skall hitta en mätmetod för beräkningar som avspeglas i bruttonationalprodukten. En sådan mätmetod skall även hålla i det internationella perspektivet. Med denna mätmetod skall man kunna ta in allt det som i denna diskussion kallas den informella sektorn. Ekonomer har under en längre tid försökt hitta mätmetoder för detta. Jag har emellertid inte träffat på någon som har kommit med ett bra förslag. Jag tror inte att Ann-Cathrine Haglund heller har gjort det.

Anf. 27 ANN-CATHRINE HAGLUND (m):

Fru talman! Jag kan hålla med om att det är svårt att hitta en mätmetod, men detta urskuldar inte att man skall stötta det obetalda vårdarbetet i hemmet. Jämställdhet innebär nämligen valfrihet för familjen. Familjer och barn är olika, och man väljer på olika sätt under olika perioder. Därför skall män och kvinnor kunna välja att vårda sina små barn i hemmet. Men i dag är det praktiskt taget omöjligt på grund av ekonomiska svårigheter.

Skall jag tolka Anita Gradins ord så, att det bara är arbete utanför hemmet som skall räknas som ett värdefullt arbete?

Anf. 28 Statsrådet ANITA GRADIN:

Fru talman! Jag föredrar att hålla mig till den fråga som Ann-Cathrine Haglund har ställt, nämligen hur man i nationalinkomsten, ekonomisk statistik och bruttonationalprodukten skall kunna avpegla det arbete som vi

är överens om är värdefullt, arbete med vård av barn och gamla. Vad frågan gällde var emellertid metodiken och inte den vidgade politiska debatt som Ann-Cathrine Haglund försöker göra det till.

Prot. 1985/86:67
30 januari 1986

*Om fördelningen av
det regionala stödet*

Anf. 29 ANN-CATHRINE HAGLUND (m):

Fru talman! Halva min fråga rörde vilka åtgärder statsrådet vill vidta för att det oavlönade arbetet i hemmen skall bli erkänt som ett värdefullt arbete. Dit hör ju att man ger föräldrar möjlighet att ta hand om sina barn i hemmet på hel- eller deltid. Detta kan ske t. ex. genom införande av en vårdnadsersättning, genom en beskattning efter försörjningsbörda och genom en höjning av garantibeloppet i föräldraförsäkringen. Så nog finns det möjligheter att stärka och erkänna det oavlönade vårdarbetet i hemmet utan någon mätmetod, som i och för sig är bra för att erkänna vårdarbetet. Genom opinionsundersökningar, t. ex. Jörgen Westerståhls och Folke Johanssons, har vi fått reda på att hela 44 % av de socialdemokratiska föräldrarna med barn på daghem föredrar att samhället skall göra det ekonomiskt möjligt för småbarnsföräldrar att stanna hemma hos barnen. Så nog är detta en viktig fråga. När det gäller redan hemarbetande småbarnsföräldrar var siffran 81 %.

Överläggningen var härmed avslutad.

14 § Svar på fråga 1985/86:334 om fördelningen av det regionala stödet

Anf. 30 Industriminister THAGE PETERSON:

Fru talman! Sten Andersson i Malmö har frågat arbetsmarknadsministern om bakgrunden till fördelningen av det regionala stödet.

Arbetet i regeringen är så fördelat att det är jag som skall svara på frågan.

Fördelningen av de regionalpolitiska medel som riksdagen har anvisat är starkt kopplad till den geografiska prioritering i form av bl. a. stödområden som riksdagen lagt fast. Senast skedde detta våren 1985.

Detta gäller också det anslag som jag utgår från att herr Andersson menar. anslaget för regionala utvecklingsinsatser m. m. Alla länsstyrelser tilldelas resurser för vissa allmänt utvecklingsfrämjande åtgärder, och i övrigt fördelas medlen efter de regionalpolitiska problemens svårighetsgrad, vilket innebär en prioritering av stödområdeslänen.

Anf. 31 STEN ANDERSSON i Malmö (m):

Fru talman! Jag tackar för svaret.

Först vill jag klargöra att jag i princip är motståndare till statligt stödda företag. Effekten blir, vilket vi i dag kan se runt om i Sverige, att ett företag som haft en produkt som burit sig, ett företag som tidigare klarat sig av egen kraft, efter hand blir utslaget av en konkurrent på ett annat ställe i landet som får statliga subventioner. Vi har den sits vi har, och det måste vi acceptera, men det börjar likna den situation som många familjer i dag upplever, som på grund av det höga skattetrycket måste söka socialhjälp.

Av det regionala stödet, som i dag uppgår till totalt 1 800 milj. kr., får

Prot. 1985/86:67
30 januari 1986

Om stålverket i Hällefors

Malmöhus län 3 milj. kr. Det är knappt 2 %, dvs. knappt två tusendelar. Såvitt jag förstår är meningen med stödet att skapa jobb, att skapa nya företag runt om i landet. När man som i Malmöhus län har ungefär 10 % av landets arbetslösa, borde det finnas mer än ett skäl till att ge Malmöhus län en större del av det totala stödet.

Fru talman! Tyvärr är det fortfarande så, det hör jag av statsrådets svar i dag, att man tror att Malmöhus län flyter av mjölk och honung. Örestadstanken är begravnen, och ceremonin är för länge sedan slut. Nu kan jag bara konstatera att spökerna efter detta fortfarande finns – och det i pluralis – norr om den s. k. landsvägen.

Anf. 32 Industriminister THAGE PETERSON:

Fru talman! Jag noterade med skärpt uppmärksamhet att Sten Andersson i Malmö är principiell motståndare till stöd och bidrag till näringslivet och följaktligen också motståndare till att företag skall erhålla stöd och bidrag för att etablera sig i orter som kan ha olika sysselsättningsproblem.

Låt mig få tillägga att den geografiska prioriteringen inom regionalpolitiken, som kommit till uttryck bl. a. i stödområdesindelningen, under de senaste 20 åren vid ett flertal tillfällen har ingående prövats av regering och riksdag. Senast skedde det, som jag erinrat om i mitt svar, så sent som i våras. Riksdagens senaste beslut grundar sig således på en gedigen praktisk erfarenhet av vilka faktorer som bör beaktas, och vi kan konstatera att det oftast rått en bred enighet om grunddragen i denna prioritering. Jag är faktiskt förvånad över Sten Anderssons fråga mot bakgrund av den under 20 år regelbundet återkommande behandlingen av dessa frågor i riksdagen.

Anf. 33 STEN ANDERSSON i Malmö (m):

Fru talman! Statsrådet är förvånad över min fråga och över att jag är motståndare till att företag skall erhålla statligt stöd för att överleva. Jag trodde i min naivitet att även statsrådet i grunden delade den uppfattningen att det hade varit bäst om vårt land hade företag som kunde klara sig själva. Jag är förvånad över statsrådets kommentar.

Man har alltså prövat frågan hitintills, och statsrådet anser att fördelningen är korrekt för närvarande. Då frågar jag å alla skåningars vägnar: Har man blundat när man har diskuterat de problem som i dag finns i t. ex. Malmöhus län?

Överläggningen var härmed avslutad.

15 § Svar på fråga 1985/86:345 om stålverket i Hällefors

Anf. 34 Industriminister THAGE PETERSON:

Fru talman! Karl-Erik Persson har frågat mig om jag är beredd att medverka till att de planer som finns på ett samarbete mellan SKF Steel i Hällefors och SSAB ej genomförs.

Enligt vad jag erfarit förs diskussioner mellan SKF Steel och SSAB beträffande ämnesförsörjningen i Hällefors. Vad resultatet av dessa diskus-

sioner blir liksom eventuella framtida effekter för verksamheten i Hällefors går i dagsläget inte att bedöma.

Jag vill dock upprepa vad jag tidigare sagt här i riksdagen, nämligen att det ankommer på företagets styrelse och ledning att fatta beslut om företagets skötsel. Självklart förutsätter jag i detta som i andra fall att företaget, i den mån beslut får negativa konsekvenser för sysselsättningen, tar sitt ansvar.

Anf. 35 KARL-ERIK PERSSON (vpk):

Fru talman! Jag får tacka industriministern för svaret.

Ett beslut om nedläggning av stålverket i Hällefors skulle innebära att ca 400 arbetstillfällen försvinner. Det skulle samtidigt vara det hittills hårdaste slaget mot Hällefors kommun, som redan drabbats svårt av ett minskat antal arbetstillfällen, inte bara vid SKF utan även vid Billerud.

Invånarantalet i Hällefors kommun har sjunkit i mer än tio år. Främst är det ungdomar och barnfamiljer som fått lämna kommunen. Det har negativ inverkan på kommunens fortsatta verksamhet.

Hällefors Järnverk använder skrot som råvara för stål- och ämnestillverkning. Från vpk:s sida har vi varnat för den alltmer skrotbaserade stålproduktionen och sagt att den kan få dessa konsekvenser.

Nu måste man från regeringens sida på ett eller annat sätt förhindra att en enskild kommun i Bergslagen drabbas av dessa konsekvenser. Det gäller inte bara 400 personer vid SKF. En eventuell nedläggning får effekt på servicen i hela kommunen; kommunen måste dra ned på sin verksamhet, som redan är hårt ansträngd.

Stora förhoppningar har knutits till att bolagen skall ta sitt ansvar för nya arbetstillfällen. Industriministrar av olika politisk färg har hävdad att kapitalisterna själva skall ta sitt ansvar men gjort föga för att få dem att göra det. Nu är vi i den situationen igen, och regeringen har fortfarande inga planer på att ingripa mot de kapitalistiska företagen, som snart lagt ned hela Bergslagen.

Överläggningen var härmed avslutad.

16 § Svar på fråga 1985/86:346 om övertidsuttaget i malmfältsgruvorna i Norrbotten

Anf. 36 Industriminister THAGE PETERSON:

Fru talman! Paul Lestander har frågat mig om jag anser att de skadeståndsanspråk som riktats mot Gruvindustriarbetareförbundets lokalavdelningar vid LKAB i malmfälten är förenliga med principerna för statlig verksamhet.

Principerna för hur statligt ägda bolag skall drivas har varit uppe till behandling många gånger i riksdagen. Den grundläggande regel som regeringen arbetar efter och som godkänts av riksdagen är att den löpande verksamheten vid statligt ägda bolag skall skötas av den verkställande ledningen och styrelsen för bolagen. Vidare har det sedan länge varit tradition på svensk arbetsmarknad att parterna utan yttre inblandning själva löser frågor om tolkning och tillämpning av gällande lagar och avtal. Där så

Prot. 1985/86:67
30 januari 1986

*Om övertidsuttaget
i malmfältsgruvorna
i Norrbotten*

Prot. 1985/86:67
30 januari 1986

*Om övertidsuttaget
i malmfältsgruvorna
i Norrbotten*

inte är möjligt kan frågan hänskjutas till arbetsdomstolen, vilket skett i detta fall. Det vore därför fel av mig att uttala mig om de ärenden som nu behandlas inom SFO och Gruvindustriarbetareförbundet och vid arbetsdomstolen. Det innebär att jag inte heller kan uttala mig om skadeståndsanspråkets storlek. Om parterna inte kan komma till en överenskommelse eller förlikning är det domstolens sak att avgöra rimligheten av de framförda anspråken på skadestånd, om sådant skall utgå.

Anf. 37 PAUL LESTANDER (vpk):

Fru talman! Jag får först tacka industriministern för svaret.

Frågan är egentligen principiell: På vems sida står socialdemokratin och den socialdemokratiska regeringen i en öppen kamp mellan kapital och arbete?

Gruvavdelningarna i Kiruna och Malmberget inledde en konflikt i ett läge när man länge hade haft ett helt otillåtet övertidsuttag enligt de maximiregler som gäller på svensk arbetsmarknad. Nu har man stämts med rent orimliga skadeståndskrav i stämningsansökan. I det läget skulle man hälsa med tillfredsställelse om regeringen och dess i det här sammanhanget främste talesman, industriministern, verkligen hade någon åsikt om hur man skall ställa sig till krav som hotar de fackliga avdelningarna med svåra ekonomiska problem.

Det är inte fel att göra ett principiellt ställningstagande i de här frågorna eller att deklarerar en åsikt. Jag hoppas att industriministern omprövar sitt beslut att inte ge uttryck för någon mening i den här frågan.

Anf. 38 Industriminister THAGE PETERSON:

Fru talman! Jag känner Paul Lestander som en mycket kunnig person. Därför är jag helt säker på att han innerst inne håller med mig om att det vore klart olämpligt av mig att uttala mig till förmån för endera parten i ett ärende som ligger hos arbetsdomstolen för behandling i enlighet med det regelsystem som sedan länge tillämpas på svensk arbetsmarknad. Detta system är uppbyggt bl. a. utifrån en önskan hos båda parterna – jag vet att Paul Lestander också väl känner till detta – att undvika direkt inblandning från statsmakternas sida i frågor som parterna anser att de själva bör hantera.

Anf. 39 PAUL LESTANDER (vpk):

Fru talman! Jag skall inte trötta industriministern med en redogörelse för tillkomsten av lagen om arbetsdomstol och det motstånd som den lagen mötte.

Fakta i målet är att ägaren till LKAB är staten. Det brukar finnas vissa kanaler mellan ägaren och styrelsen. Det borde ha funnits möjligheter att påverka skeendet. Även om industriministern inte officiellt vill förklara på vilken sida han står, måste han ändå tänka på vem som är hans uppdragsgivare. Det är det arbetande svenska folket, och det är på dess röster hans mandat vilar. Då borde han ha en åsikt om hur kampen skall föras.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 40 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Fru talman! John Andersson har frågat vilka åtgärder jag avser vidta med anledning av Luleå stifts skogsavverkning i Stornäs, Vilhelmina.

De skogar som kallas fjällnära ingår i det område som regeringen med stöd av 18 § skogsvårdslagen (1979:429) har föreskrivit skall avsättas som svårförnygrad skog. För att få slutavverka i sådana områden krävs skogsvårdsstyrelsens tillstånd i varje enskilt fall. Om det saknas skogsbiologiska förutsättningar att få ny skog inom rimlig tid ges inget tillstånd till avverkning. Det framgår av skogsvårdslagstiftningen vilka hänsyn som skall tas till naturvårdens och rennäringens intressen om avverkning sker. Särskilda villkor kan dessutom föreskrivas när tillstånd ges till en avverkning. I anslutning till prövningen sker ett organiserat samråd med företrädare för naturvårdsmyndigheten, rennäringens myndighet och berörd sameby. Dessa regler för skogsbruk och naturvård har tillämpats när skogsvårdsstyrelsen gav tillstånd i det aktuella fallet. Tillståndsbeslutet, som meddelades 1983, har vunnit laga kraft. Regeringen har således ingen möjlighet att ompröva beslutet.

Anf. 41 JOHN ANDERSSON (vpk):

Fru talman! Jag tackar jordbruksministern för svaret på frågan. Jag hade tänkt inleda den här frågedebatten med jordbruksministern med att konstatera att vi torde vara överens i åtminstone två avseenden. Det första är att skogsbruk i fjällnära skogar är en knepig fråga. Det andra är att man rimligtvis inte kan tvista om varenda bit skogsmark. I dessa avseenden tror jag att vi kan vara överens.

I det konkreta fallet är det på det sättet att man aldrig tidigare har kalavverkat i de här områdena såvitt jag vet.

Sedan riksdagen hade uttalat att det skall visas stor återhållsamhet i de fjällnära skogsområdena kommer avverkningsmaskinerna, och man gör en kalavverkning. Jag undrar hur reaktionen skulle ha blivit, om riksdagens alla ledamöter på ort och ställe fått bedöma om det var detta som vi menade här i riksdagen med "stor återhållsamhet".

Jordbruksministern måste väl ha förståelse för att människorna på orten blir upprörda och att proteststormen blir stark. De undrar vad riksdagen menade med sitt uttalande.

Jag har aldrig hävdat att det borde bli totalförbud mot avverkning i de här områdena. Min kritik går ut på att det inte har gjorts tillräckliga utredningar och vidtagits tillräckliga planeringsåtgärder.

Hyser jordbruksministern verkligen förhoppningen att konflikterna kommer att upphöra? Jag lutar åt det andra hållet, att vi tvingas göra mycket noggrannare undersökningar och en bättre planering än vad som hittills har gjorts, innan vi får någon ordning och reda på problemet. Vilken bedömning gör jordbruksministern?

*Om viss avverkning
i de fjällnära skogsområdena*

Prot. 1985/86:67
30 januari 1986

*Om förbud mot export
av försöksdjur*

Anf. 42 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Fru talman! Vi är helt överens om den restriktivitet som i det här sammanhanget skall tillämpas och som också riksdagen har givit uttryck för. Vi är även överens om att det är väldigt viktigt att man bemödar sig om att ta fram ett så gott underlag som möjligt för att verkligen kunna bedöma frågor av den här typen, vilka som John Andersson framhåller är svårbedömda.

Men det John Andersson har frågat mig är vad jag kan göra åt ett beslut som redan har vunnit laga kraft. Jag nödgas då meddela – och det är jag övertygad om att John Andersson inser – att regeringen inte kan gå in och förändra ett redan lagakraftvunnet beslut, och det är ju den situationen vi befinner oss i.

Anf. 43 JOHN ANDERSSON (vpk):

Fru talman! Ja, det är ju helt klart som jordbruksministern säger då det gäller det enskilda fallet. Men jag befarar att det här enskilda fallet kommer att följas av flera.

Skall vi i framtiden behöva diskutera alla enskilda fall? Vi måste nog ganska snart ånyo ta upp den här frågan i bred mening. Det behövs en mer gedigen genomgång av den framtida användningen av de fjällnära skogsområdena än vad som nu har gjorts.

Jag ser möjligheter till en mångfald verksamheter i de här områdena, däribland skoglig verksamhet. Men jag tror att alla intressen måste ges en allsidig genomgång och värdering. Det skulle vara bra om vi vore ense även i det fallet.

Anf. 44 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Fru talman! Sedan riksdagen gjorde sitt uttalande har skogsstyrelsen utfärdat skärpta föreskrifter om hanteringen. Vi är dessutom överens om att man för hela det här området skall försöka ta fram ett underlag som gör det möjligt för oss att slippa diskutera enskilda fall – vi skall lättare kunna komma fram till den riktiga bedömningen i de här sammanhangen. Jag hyser därför gott hopp om att det inte skall behöva uppstå några större svårigheter i fortsättningen.

Överläggningen var härmed avslutad.

18 § Svar på fråga 1985/86:324 om förbud mot export av försöksdjur

Anf. 45 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Fru talman! Mats O Karlsson har frågat mig vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att förhindra export av försöksdjur från uppfödare som inte blivit godkända av lantbruksstyrelsen.

Målsättningen när det gäller användningen av försöksdjur är att den skall begränsas till vad som ur forskningens synpunkt bedöms vara oundgängligen nödvändigt. För att uppnå denna målsättning har vi i Sverige en etisk prövning av djurförsök, samtidigt som vi satsar resurser för att hitta alternativa och kompletterande försöksmetoder.

Användningen av försöksdjur i Sverige regleras bl. a. i djurskyddslagen. Enligt bestämmelserna får endast sådana djur som är uppfödda för ändamålet, s. k. destinationsuppfödning, användas som försöksdjur. Särskilt tillstånd krävs enligt djurskyddslagen för sådan uppfödning. Någon reglering av export av försöksdjur finns inte.

Frågan om förbud mot export av försöksdjur från uppfödare som inte blivit godkända av lantbruksstyrelsen får behandlas i den översyn som för närvarande sker av djurskyddslagen och i anslutning till det arbete Sverige engagerar sig i på internationell nivå för att minimera försöksdjursanvändningen. Sverige avser att så snart som möjligheter därtill föreligger underteckna en internationell konvention som syftar till att begränsa användningen av försöksdjur.

Anf. 46 MATS O KARLSSON (s):

Fru talman! Jag tackar jordbruksministern för svaret på min fråga.

När den bestämmelse i djurskyddslagen som jag åberopade i min fråga tillkom 1978, var avsikten såvitt jag förstår att man genom denna bestämmelse skall reglera och utöva tillsyn över all försöksdjursuppfödning i landet.

Det kan därför inte vara tillfredsställande att uppfödare i Sverige som blivit underkända, kanske för att de har undermåliga anläggningar eller är kända som djurplågåre, skulle kunna fortsätta sin uppfödning och finna avsättning för sina djur i annat land.

Jordbruksministern hänvisar till den översyn av djurskyddslagen som pågår. Min fråga blir: När beräknas denna översyn vara färdig, så att vi här kan ta ställning till en ny djurskyddslag?

Jordbruksministern hänvisar också till den Europarådskonvention som är utarbetad och som, om den antas av Sverige och våra grannländer, löser många av de problem som jag uppmärksammat.

Min följdfråga blir därför: När föreligger möjligheter att underteckna denna konvention? Har jordbruksministern, som också är minister för de nordiska frågorna, någon kännedom om hur våra nordiska grannländer kommer att behandla denna konvention?

Anf. 47 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Fru talman! Mats O Karlsson frågar när djurskyddslagen kan vara färdig för en omprövning efter den översyn som pågår. Jag hoppas att vi skall kunna genomföra detta arbete under året, så att vi kommer fram till en effektivare och bättre djurskyddslagstiftning.

Våra möjligheter att underteckna konventionen är beroende av att tillräckligt många länder anmäler sig, så att konventionen blir öppen för ett undertecknande. Sverige hänger på låset – om jag får använda det uttrycket – för att få vara med i sammanhanget så fort möjlighet öppnas.

Överläggningen var härmed avslutad.

*Om användningen av
fodertillsatser*

Anf. 48 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Fru talman! Mats O Karlsson har frågat mig vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att hindra att man kringgår den nya foderlagen.

John Andersson har frågat mig vilka åtgärder jag är beredd att vidta med anledning av att fodertillsatser ordinerar i förebyggande syfte inom t. ex. slaktkycklingsproduktionen.

Jag besvarar frågorna i ett sammanhang.

Bestämmelserna i den nya foderlagen innebär bl. a. att antibiotika och andra kemoterapeutiska preparat inte längre får tillsättas foder i tillväxtbefrämjande syfte. Antibiotika får således sedan den 1 januari 1986 användas endast för att förebygga, lindra eller bota sjukdomar. Härutöver gäller numera ytterligare den restriktionen att inget antibiotikamedel eller kemiskt terapeutiskt medel får ges till djur annat än efter veterinär förskrivning. En bedömning av behovet av medicinering skall således ske i varje särskilt fall.

Jag har observerat att det kan förekomma att dessa medel förskrivs i förebyggande syfte på ett sådant sätt att avsikten med den nya lagstiftningen kringgås. Lantbruksstyrelsen har uppmärksammat problemet och kommer att vidta erforderliga åtgärder. Jag finner det synnerligen angeläget att skärpningen av lagstiftningen också får avsedd effekt i den praktiska tillämpningen.

Anf. 49 MATS O KARLSSON (s):

Fru talman! Jag tackar jordbruksministern för svaret på min fråga.

Det är inget tvivel om att jordbruksministern har en stark och växande konsumentopinion bakom sig när han på olika sätt arbetar för att förbättra kvaliteten på vår mat.

När den nya foderlagen kom var det många som såg den som en klar markering från samhällets sida att det inte är acceptabelt att regelmässigt använda kemoterapeutika för att dölja brister i djurens miljö. Det var också ett ställningstagande för konsumentintresset: att sjuka djur, beroende av medicin, inte är en bra utgångspunkt för vår föda. När lagen nu börjar tillämpas från årsskiftet och det står klart att den kan kringgås blir därför besvikelsen stor. En intensiv debatt har också uppstått.

Våra myndigheter på området, lantbruksstyrelsen och socialstyrelsen, uppträder motsägelsefullt och i vissa fall tveksamt. Därför är jordbruksministerns klara ställningstagande för att lagen skall få effekt också i den praktiska tillämpningen mycket bra. Det var ju också stor uppslutning bakom lagen.

Vilka är det då som är motståndare till lagen och som nu försöker att kringgå den? Att läkemedelsindustrin är aktiv är helt klart. För den handlar det om att en stor marknad nu hotar att försvinna. Drygt 4 miljoner svin och ca 39 miljoner kycklingar slaktas i Sverige varje år. Det blir många doser, till stora pengar, om alla dessa djur varje dag i sina liv skall tillföras antibiotika.

Det förekommer naturligtvis också att enskilda djurägare har så dålig miljö i sina stallar att de blivit beroende av kemoterapeutika för att över huvud taget kunna fortsätta sin djurhållning. I sådana fall måste man dock

som jag ser det angripa orsakerna – det vill säga miljöbristerna – och inte genom mediciner åtgärda symtomen. Jag är inte främmande för att en del av dessa bönder behöver och skall få rådgivning och annat stöd från samhällets sida för att kunna bygga om och på annat sätt förbättra miljön. Jag vill fråga: Är jordbruksministern beredd att tillstyrka sådant stöd?

Jag anser vidare att det är ett rimligt konsumentintresse att det framgår av en varudeklaration på exempelvis gödskycklingar om de fötts upp med kontinuerlig tillförsel av antibiotika. Jag har också en bestämd uppfattning om hur försäljningen då skulle utvecklas. Jag vill fråga om jordbruksministern är beredd att medverka till att bestämmelser om en sådan märkning kommer till stånd.

Anf. 50 JOHN ANDERSSON (vpk):

Fru talman! Jag får tacka jordbruksministern för svaret också på denna fråga.

Den 1 januari trädde foderlagen i kraft. Denna lag syftar till att skydda både djurs och människors hälsa. Det pågår nu en livlig debatt, av vilken tydligt framgår att man kringgår lagen. Jordbruksministern säger att han "har observerat att det kan förekomma att dessa medel förskrivs i förebyggande syfte på ett sådant sätt att avsikten med den nya lagstiftningen kringgås". Jag tycker att det framgår ganska klart av den debatt som nu förs att det är en omöjlighet att bedriva exempelvis slaktkycklingsproduktion i stor skala utan att använda de här medlen.

Såvitt jag har förstått av ett par tre inslag i den här frågan i Radioekot, där bl. a. statsveterinären har uttalat sig, har det nu förekommit att slaktkycklingar fått dubbla doser av antibiotika jämfört med vad som gällde före den 1 januari. Jag ställer mig följande fråga: Måste man nu inte vidta åtgärder, så att man förändrar den miljö och det produktionssätt som leder till att det är nödvändigt att använda dessa tillsatser? Är det inte dags att sätta stopp för och avveckla den industrialisering av jordbruket som sker?

Det är inte bara här det är problem. Vi fick ju nyligen höra att man måste se fast löpmagen hos kor som fått för mycket kraftfoder. Sådana här uppgifter kommer ständigt. Nu måste man verkligen göra någonting!

Anf. 51 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Fru talman! Jag delar uppfattningen att man skall söka angripa orsakerna till de problem som i det här sammanhanget kan uppstå, icke försöka medicinera bort problemen.

Jag får hänvisa till att i den forskningsproposition som vi nu lagt på riksdagens bord slås fast att det är viktigt att vi får en djurhållning som tar större hänsyn till djurens hälsa och djurens naturliga beteende. Jag måste för min del säga att produktionsformer som kräver att man kontinuerligt tillför djuren, i det här fallet, antibiotika för att produktionen över huvud taget skall kunna upprätthållas är klart olämpliga, med tanke på den risk som är förenad med kontinuerlig användning av antibiotika och den resistens som både människor och djur kan uppnå.

Låt mig sedan säga beträffande varumärkningen att jag principiellt har den inställningen att konsumenten skall veta vad den vara han köper innehåller.

Prot. 1985/86:67
30 januari 1986

*Om åtgärder mot van-
vård av djur*

Anf. 52 JOHN ANDERSSON (vpk):

Fru talman! Jag tackar för jordbruksministerns klara ställningstagande i fråga om detta problem. Det föranleder en följdfråga: Avser jordbruksministern att vidta åtgärder eller låta utreda möjligheterna till en ändring härvidlag? Vad jag tycker att man i dag klart kan se är att de nuvarande produktionsformerna fordrar användning av dessa tillsatser. Då är det litet för långsökt att vänta på den forskning som nu igångsätts.

Anf. 53 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Fru talman! Jag hänvisar till vad jag sade i mitt svar, att lantbruksstyrelsen har åtagit sig att se till att beslutet om en ny och effektivare foderlag genomförs och leder till att de mål vi strävar mot också i praktiken uppnås.

Överläggningen var härmed avslutad.

20 § Svar på fråga 1985/86:328 om åtgärder mot vanvård av djur

Anf. 54 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Fru talman! Ingbritt Irhammar har frågat mig om regeringen ämnar vidta några åtgärder för att förhindra att tillsynsmyndighets föreläggande om förbud att handha djur kringgås eller fördröjs.

Den nu gällande lagstiftningen på djurskyddsområdet ger myndigheterna möjligheter att ingripa i sådana fall där allvarliga missförhållanden föreligger vid vården eller behandlingen av djur. Lagstiftningen är också så utformad att ålägganden kan gälla omedelbart utan hinder att besluten överklagas.

Det kan dock uppstå problem med verkställigheten av beslutade ålägganden i de fall då djuren har överlåtits till en ny ägare. I samband med den översyn av djurskyddslagstiftningen som för närvarande sker i regeringskansliet kommer detta förhållande att uppmärksammas.

Anf. 55 INGBRITT IRHAMMAR (c):

Fru talman! Jag tackar jordbruksministern för svaret.

Under senare tid har i flera olika sammanhang aktualiserats behovet av ändringar och förbättringar i djurskyddslagen. Senast har detta behov påtalats genom en framställan till jordbruksdepartementet från landshövdingen i Kristianstads län. Denna framställan bör enligt min mening tillmätas särskilt beaktande, då den grundas på erfarenheter från ett av landets djurtätaste län.

Själv medger jordbruksministern i sitt svar att problem kan uppstå med verkställigheten av ålägganden som beslutats, när djuren överlåtits på en ny ägare. Den nya ägaren har i vissa fall visat sig vara en person som är mycket närstående den tidigare ägaren, såsom barn, hustru eller sambo. I vissa fall finns anledning misstänka rena bulvanageranden. Nu svarar jordbruksministern att man från regeringens sida skall uppmärksamma detta förhållande i samband med den översyn av djurskyddslagen som för närvarande sker. Att en översyn nu sker är bra, men det är också viktigt att problemen kan rättas till inom en snar framtid.

Med hänvisning till det sagda vill jag härmed ställa följande frågor till jordbruksministern:

När är denna översyn klar? Finns det ett slutligt datum? Skall det bli någon ändring i nu gällande djurskyddslag, eller skall vi få en ny djurskyddslag?

Och vad innebär det mera konkret att man "uppmärksammar" frågan? Jag skulle vilja ha ett förtydligande på den punkten. Innebär detta att regeringen ämnar vidta åtgärder för att hindra möjligheterna att kringgå myndigheternas förbudsföreläggande?

Anf. 56 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Fru talman! Jag har tidigare svarat att vi räknar med att ha lagstiftningsförslaget färdigt under året. Avsikten är att skärpa lagstiftningen, till förmån för ett bättre djurskydd. Självfallet är det meningen att försöka förhindra att det går att kringgå lagen, dvs. att lagen skall kunna tillämpas med den effekt som har varit avsikten.

Anf. 57 INGBRITT IRHAMMAR (c):

Fru talman! Jag tackar jordbruksministern för de kompletterande upplysningarna.

Det gläder mig att man tänker sig en skärpning och att översynen skall ske under året. Men därpå följer ju arbetet med lagrådsremiss och slutligen proposition. Därför undrar jag: Är det realistiskt att tro att vi kan få en ny eller förbättrad djurskyddslag under detta år?

Anf. 58 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Fru talman! Det är min förhoppning.

Anf. 59 INGBRITT IRHAMMAR (c):

Fru talman! Det gläder mig.

Överläggningen var härmed avslutad.

21 § Svar på fråga 1985/86:336 om samordningen av kanslifunktionen vid Malmöhus och Kristianstads läns skogsvårdsstyrelser

Anf. 60 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Fru talman! Karl-Gösta Svenson har frågat mig vilka skäl som ligger till grund för att välja Kristianstad som huvudort vid samordning av kanslifunktionerna vid Malmöhus och Kristianstads läns skogsvårdsstyrelser.

Skogsstyrelsens verksledning har utarbetat ett omfattande program för besparing inom skogsvårdsorganisationen. Programmet innehåller bl. a. förslag till en sammanslagning av kanslifunktionerna vid skogsvårdsstyrelserna i Malmöhus och Kristianstads län. Enligt förslaget skall Kristianstad vara huvudkansliort. Något beslut har ännu inte fattats i frågan av skogsstyrelsen. Därför är jag inte beredd att nu kommentera denna fråga.

Prot. 1985/86:67
30 januari 1986.

*Om samordningen av
kanslifunktionen vid
Malmöhus och Kris-
tianstads läns skogs-
vårdsstyrelser*

Anf. 61 KARL-GÖSTA SVENSON (m):

Fru talman! Jag tackar jordbruksministern för svaret.

Även Blekinge är ju inbegripet i denna sammanslagning, genom att en del av den administrativa funktionen på skogsvårdsstyrelsen i Blekinge län skall tillföras Kristianstads län, enligt förslaget från skogsstyrelsen. Och Blekinge lider som bekant sedan många år av en negativ befolkningsutveckling till följd av dålig arbetsmarknad. Bl. a. har många statliga jobb försvunnit från länet.

Jag är visserligen medveten om att staten liksom andra arbetsgivare skall ha en effektiv förvaltning. Det innebär regionaliseringar och centraliseringar. Blekinge har i sådana fall oftast fått dra det kortaste strået, vilket har inneburit utflyttningar från länet. Minskningen av de statliga jobben har skett steg för steg, men nu är måttet rågat. Det måste bli ett stopp på den ensidiga regionaliseringen av statlig verksamhet som innebär en flykt från länet. Flödet måste vändas.

Utflyttning av statlig verksamhet har ånyo aktualiserats genom skogsstyrelsens förslag om överföring av administrativa tjänster till ett enligt förslaget nybildat regionkontor i Kristianstad.

Det är bra att det enligt uppgift i pressen har kommit nya signaler från skogsstyrelsen som för närvarande inte innebär någon neddragning just i Blekinge. Jag är emellertid inte nöjd med det. Vid en sådan sammanvägning som det är fråga om i det aktuella fallet måste – med beaktande av den situation som råder i Blekinge – regionala hänsyn tas. Jag menar att huvudorten i detta fall kan förläggas till Ronneby lika väl som till Kristianstad, utan att man i stort sett ger avkall på effektiviteten. Verksamhetsbasen skulle på så sätt breddas i Blekinge.

Fru talman! Sveriges trädgård slokar. Jag hade hoppats att jordbruksministern i dag skulle ha gett oss blekingar litet växtnäring. Jag vill därför ställa en liten kompletterande fråga till jordbruksministern: Är jordbruksministern med ledning av vad jag anfört beredd att ta upp en diskussion med skogsstyrelsen om att i samband med denna omorganisation överföra kanslifunktionen eller en del av den till Blekinge?

Anf. 62 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Fru talman! Jag har redan i mitt svar angett att så länge det över huvud taget inte föreligger något beslut från skogsstyrelsen i frågan finns det inte något skäl för mig att ta upp en diskussion här i riksdagen om vad som skall hända.

Anf. 63 KARL-GÖSTA SVENSON (m):

Fru talman! Det hade varit värdefullt om jordbruksministern kunnat ta en diskussion med skogsstyrelsen innan ett beslut föreligger – det är värre att få ett beslut ändrat sedan.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 64 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Fru talman! Christer Nilsson har frågat mig vilka åtgärder jag överväger för att begränsa antalet djurförsök och i övrigt förbättra djurens situation.

Som framgått av mina svar på tidigare frågor i dag är vårt mål att begränsa användningen av försöksdjur till vad som ur forskningens synpunkt bedöms vara oundgängligen nödvändigt. Jag nämnde i det sammanhanget den etiska prövning vi har i Sverige, som för närvarande är föremål för en utvärdering och översyn. Jag nämnde också det internationella arbete som Sverige deltar i.

En ny lagstiftning har nyligen införts som förbjuder antibiotika och andra kemoterapeutiska preparat som tillväxtbefrämjande tillsatser till foder. Härutöver gäller att inget av nu nämnda preparat i fortsättningen får ges till djur annat än efter veterinär förskrivning. I anslutning till foderlagen har också köttmjöl från självdöda djur förbjudits som tillsats till foder.

I den proposition om jordbruksforskning m. m. som regeringen nyligen lagt fram förordas bl. a. insatser för ett sammanhållet forskningsprogram om nya produktionsformer i jordbruket. Regeringen föreslår bl. a. förstärkt forskning i syfte att främja produktionsformer som är förenliga med djurens normala beteende och en god djurhälsa.

Utöver vad som nu sagts kan jag också ånyo erinra om den översyn som för närvarande sker av djurskyddslagen.

De åtgärder som jag nu i korthet redovisat visar att regeringen arbetar med de frågor Christer Nilsson tar upp. Jag kan också försäkra Christer Nilsson att regeringen även i fortsättningen kommer att vara aktiv i dessa frågor.

Anf. 65 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

I Christer Nilssons frånvaro medges Ing-Marie Hansson att ta emot svaret.

Anf. 66 ING-MARIE HANSSON (s):

Fru talman! Jag vill tacka jordbruksministern för svaret.

Jag har med intresse tagit del av både svaret och den diskussion som har förts med anledning av de frågor som jordbruksministern haft att besvara i dag. Jag upplever alla dessa frågor sammantagna som litet skrämmande. Vi har diskuterat frågor om export av försöksdjur, tillväxthormoner i foder, antibiotikaanvändningen, kraftfodertillförseln och vanvård av djur. Och den fråga som vi nu behandlar rör förbättring rent allmänt av djurens situation.

De svar som jordbruksministern har gett är mycket tillfredsställande. Regeringen ser verkligen seriöst på problemen och tar itu med dem.

Jag skulle ändå vilja fråga Svante Lundkvist: Är det inte så att vi egentligen hade ett ganska fast grepp om jordbrukspolitiken och djurskyddet – genom djurskyddslagen – men att den pressade ekonomiska situationen och utvecklingen drivit fram lönsamhetskrav som man sökt uppfylla genom användning av kemoterapeutiska tillsatser och kanske också storskaliga lösningar utan att ha riktigt genomarbetad teknik? Är det inte detta som gjort att vi har fått en sårbarhet och kanske satt djurhållningen litet i kläm? Jag tror att man allmänt har blivit medveten om detta.

I jordbruksministerns svar kan jag också skönja en kraftfull vilja att pressa tillbaka denna utveckling, att satsa på forskning, och att jordbruksministern, trots att vi måste klara oss i konkurrenshänseende inom dessa områden, också vill hävda den gamla svenska traditionen att ta stor hänsyn till djurens hälsa och allmänna välbefinnande. Jag är ganska nöjd med vad jordbruksministern har redovisat i dag. Men jag är samtidigt skrämmd av den snabba utveckling som sker. Vi måste hela tiden ge akt på denna utveckling.

Slutligen skulle jag gärna vilja höra vad jordbruksministern har för synpunkter när det gäller distriktsveterinärernas ställning och deras förutsättningar att arbeta.

Anf. 67 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Fru talman! För att börja med det sistnämnda, så har det ju sagts att vi skulle vara på väg att avskaffa distriktsveterinärorganisationen, vilket är totalt felaktigt. Vi är intresserade av att upprätthålla en distriktsveterinärorganisation.

När det sedan gäller de generella problemen vill jag säga att vi kanske i något för hög grad har satsat på kvantitet i utvecklingen på jordbrukets område. Det kan nu konstateras att vi har bekymmer med kvantiteten och att vi har fått negativa effekter, exempelvis på djurhållningen, av det slag som nyss har nämnts. Låt mig få slå fast – jag hann inte med det i mitt förra inlägg – att om man använder sig av produktionsformer där man tvingas till operativa ingrepp för att det över huvud taget skall vara möjligt för djuren att stå ut med vad vi kräver av dem för att uppnå en viss produktion, då har man överskridit gränsen. Jag menar att det är helt olämpligt att vi får produktionsformer som kräver den typen av insatser riktade mot djuren.

Anf. 68 ING-MARIE HANSSON (s):

Fru talman! Jag är nöjd med detta svar. Det är mycket bra att vi får en debatt om dessa frågor. Jag tror att den allmänna medvetenheten och intresset för det här från konsumentens synpunkt och producentens synpunkt har ökat. Det hälsar jag med tillfredsställelse.

Jag tycker att jordbruksministern på ett förtjänstfullt sätt har drivit och handlagt dessa frågor.

Överläggningen var härmed avslutad.

23 § Föredrogs och hänvisades

Motionerna

1985/86:258 till finansutskottet

1985/86:259–271 till socialförsäkringsutskottet

1985/86:272–284 till jordbruksutskottet

1985/86:285 och 286 till skatteutskottet

Meddelades att följande frågor framställdes

den 29 januari

1985/86:348 av *Jan Fransson* (s) till jordbruksministern om bättre skogsvård:

En fungerande skogspolitik är ett av de viktigaste medlen att få landet ur den ekonomiska krisen. Under 1980-talet har också åtskilligt inom skogsbruket utvecklats i rätt riktning. Återväxterna har blivit bättre, röjningarna har ökat, gallringen likaså. Men fortfarande finns mycket stora eftersläpningar i skogsvården. Däremot fungerar inte virkesförsörjningen särskilt bra. Industrin tvingas i allt större utsträckning importera dyr råvara. Lagren har minskat drastiskt, trots att det enligt alla beräkningar kan avverkas ytterligare 10 miljoner skogskubik ur våra skogar utan risk för hushållningen på längre sikt.

Jag vill fråga jordbruksministern:

Tänker jordbruksministern vidta åtgärder för att stimulera en bättre skogsvård och få till stånd en ökad avverkning?

1985/86:349 av *Bo Finnkvist* (s) till arbetsmarknadsministern om försäkringsskyddet vid arbetsskada:

Svensk arbetsmarknad har ett väl utbyggt försäkringssystem. Så länge allt fungerar normalt är man skyddad t. ex. om det händer en arbetsskada. Man kan få ersättning för extra utlägg och ekonomisk kompensation för lyte och men, TFA.

Om en människa under behandling på AMI prövar ett arbete på en arbetsplats på öppna marknaden omfattas han/hon inte av denna typ av skydd. Detta är ett missförhållande som bör rättas till.

Avser arbetsmarknadsministern vidta åtgärder så att det i frågan nämnda missförhållandet rättas till?

25 § Kammaren åtskildes kl. 16.34.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Gunborg Apelgren